

Til en flokk Tysklandsfarere

Taler

Francis Bull

Sted

Grini

- 1 Mangt og meget er det snudd op og ned på i disse tider. Før i verden kunde det synges, både om vikingene for 1000 år siden og om utvandrerne til Amerika i de siste 100 år, at «Norrønafolket, det vil fare - det vil føre kraft til andre». Men idag er det blitt slik at vi står overfor en utferd av annen art, en tvungen reise;
- 5 noen av vårt folk, av våre beste venner her, blir mot sin vilje sendt sydover, og må «fare, for å føre kraft til andre». Slikt kjennes sårt og bittert for dem som drar en ukjent skjebne imøte, og vi som skal bli gående her, må bare tie og tåle. Ventetiden har vært, og kan kanskje ennu bli lang for oss alle; men vi har lært oss til å si, med Bjørnson: «Jeg tåler å flytte mine håp lenger frem, uten å miste
- 10 hverken mot eller tro», eller som han skrev i et vers for 80 år siden:

Der er ikke andet at gjøre nu

end at holde ud,

15

staa vagt i mørket, - men uden gru,

med tro paa Gud.

- 20 Her er dumpt, her er stilt, her er længsels vaande,

hver staar og lytter med halvkvalt aande,

her er vente-tider,

25

indtil omsider

det rødmer i luften med lysere drag:

snart er frihedens dag!

Både de som skal reise, og vi som blir igjen, kan ofte ha behov for et godt ord, og ved siden av det Bjørnsonske dikt har jeg for mitt vedkommende funnet

35 trøsterik betraktning i en gammel dansk salme, hvor linje for linje klinger som om den skulde være blitt til her på Grini en slik dag i februar, hvor det plutselig vekkes en fornemmelse av at tross all sneen og kulden går det likevel mot vår og lysere tider. Salmen, som er skrevet av den danske dikter Brorson, for omkring 200 år siden, begynner med å skildre den sørgelige nutid og mane til
40 tålmodighet:

Her vil ties, her vil bies,

her vil bies, - mitt svake sinn!

45

Visst skal du hente, blott ved å vente,

blott ved å vente, vår sommer inn.

50 Her vil ties, her vil bies,

her vil bies, - mitt svake sinn!

Trange tider langsomt skrider,

55

langsomt skrider, - det har den art.

Dagene lenges, vinteren strenges,

60 vinteren strenges, og det er svart.

Trange tider langsomt skrider,

langsomt skrider, - det har den art.

65

Men så får dikteren øie på et lite vårtegn:

Turteldue, kom at skue,

70

kom at skue bak gjerdet hist!

Der skal du finne forsommers minne,

75

forsommers minne alt grønn på kvist.

Turteldue, kom at skue,

kom at skue bak gjerdet hist!

80

Eia, søde førstegrøde,

førstegrøde av bliden vår!

85

La det nu fryse, la mig nu gyse,

la mig nu gyse, - det snart forgår!

Eia, søde førstegrøde,

90

førstegrøde av bliden vår!

Håpet er vakt til live, og da blir man i stand til å tåle motgangen, den er jo bare noe foreløpig! Og dikteren finner frem til en forklaring på det livets under som her åpenbarer sig:

95

Due, kunde du utgrunne,

du utgrunne hvad her der skjer?

100

Blomstene dekkes, kulden den svekkes,

kulden den svekkes, jo mer det sner.

105

Due, kunde du utgrunne,

du utgrunne hvad her der skjer?

110 Dermed er håpet blitt til visshet:

Kom, min due, la dig skue,

la dig skue med oljeblad.

115

Tenk, nu er stunden snarlig oprunden,

snarlig oprunden, som gjør dig glad?

120 I denne forvissningsfylte tro er det vi dag tar avskjed med dere, og sier til hver enkelt takk for godt kameratskap, og på gjensyn her hjemme, når den stund kommer «som gjør dig glad».

125

Kilde

Francis Bull: Tretten taler på Grini. Oslo 1945, s. 139-142.

Emner

Andre verdenskrig, Kristendom, Norsk historie

130

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/til-en-flokk-tysklandsfarere>

135

140

145